

62010CJ0378

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 12 d. (*1)

„SESV 49 ir 54 straipsniai — ?sisteigimo laisv? — Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principai — Tarpvalstybinis reorganizavimas — Atsisakymas ?traukti ? registr?“

Byloje C-378/10

d?l Legfels?bb Bíróság (Vengrija) 2010 m. birželio 17 d. sprendimu, kur? Teisingumo Teismas gavo 2010 m. liepos 28 d., pateikto prašymo priimti prejudicin? sprendim? nagrin?jant prašym? ?traukti ? bendrovi? registr?, kur? pagal SESV 267 straipsn? pateik?

VALE Építési kft,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kur? sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teis?jai J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis ir T. von Danwitz (praneš?jas),

generalinis advokatas N. Jääskinen,

pos?džio sekretor? A. Impellizzeri, administrator?,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2011 m. rugs?jo 14 d. pos?džiui,

išnagrin?j?s pastabas, pateiktas:

—

VALE Építési kft, atstovaujamos ügyvéd P. Metzinger,

—

Vengrijos vyriausyb?s, atstovaujamos Z. Fehér, K. Szíjjártó ir K. Veres,

—

Vokietijos vyriausyb?s, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

—

Airijos, atstovaujamos D. O'Hagan, padedamo SC M. Collins, BL B. Doherty, BL J. Buttimore, bei L. Williams,

—

Italijos vyriausyb?s, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos avvocato dello Stato S. Fiorentino,

—

Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

—

Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Hathaway ir H. Walker, padedamą baristerio K. Beal,

—

Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun, A. Sipos ir K. Talabér-Ritz,

—

ELPA Priežiūros institucijos, atstovaujamos X. Lewis ir F. Simonetti,

susipažinęs su 2011 m. gruodžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada, priima šį

Sprendimą

1

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl SESV 49 ir 54 straipsnių buvo pateiktas nagrinėjant ginčą dėl pagal Italijos teisę steigtos bendrovės tarpvalstybinio reorganizavimo ir pagal Vengrijos teisę steigtą bendrovę.

Nacionalinė teisė

2

2006 m. įstatymo Nr. V dėl su bendrovėmis susijusios reklamos, bendrovių registravimo teisminės procedūros ir savanoriško likvidavimo (A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény) 25 straipsnyje nustatyta:

„1.

Pagal poreikį, bendrovių registre visų bendrovių atvejais nurodoma:

<...>

g)

bendrovės teisinis pirmtakas ar paveldėtojų pavadinimas ir registracijos numeris ir tuo atveju, kai bendrovė nuspręsta reorganizuoti, nustatyta tos reorganizacijos data;

<...>“

3

To įstatymo 57 straipsnio 4 dalyje nustatyta:

„Už bendrovių registro tvarkymą atsakinga institucija, kurios teritorinėje jurisdikcijoje yra teisinio pirmtako buveinė, priima sprendimą dėl teisinės formos keitimo. Ta institucija iš registro pašalina pirmtaką ir nurodo jo teisių perėmėją bei traukia jį iš registro. Ji sprendžia, ar reikia perduoti

bendrovės dokumentus už bendrovių registro tvarkymą atsakingai institucijai, kurios teritorinėje jurisdikcijoje yra teisė perėjimo buveinai.“

4

2006 m. Įstatymo Nr. IV dėl komercinių bendrovių (A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény, toliau – Įstatymas dėl komercinių bendrovių) 69 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šiame Įstatyme, nesant priešingos nuostatos, komercinių bendrovių steigimą reglamentuojančios taisyklės taikomos komercinės bendrovės reorganizavimo atveju. Taip pat taikomos šio Įstatymo nuostatos dėl reorganizavimo, kurios išdėstytos prie kiekvienai bendrovės formai taikomą taisyklę.“

5

To Įstatymo 71 straipsnyje pasakyta:

„1.

Jei bendrovės steigimo sutartyje nenumatyta kitaip, komercinės bendrovės aukščiausiasis valdymo organas sprendimą dėl reorganizavimo priima dviem etapais. <...>

2.

<...> Per pirmąjį etapą tas valdymo organas, remdamasis vadovaujančių kadrų pasiūlymu ir pasitaręs su priežiūros komitetu, jei bendrovėje yra toks komitetas, vertina, ar bendrovės partneriai (akcininkai) pritaria ketinimams ją reorganizuoti, paskui priima sprendimą dėl po reorganizavimo atsiradusios bendrovės teisinės formos ir nurodo bendrovės partnerius (akcininkus), kurie nori tapti naujos bendrovės partneriais (akcininkais).

3.

Jei ketinimą reorganizuoti bendrovę partneriai (akcininkai) patvirtina dauguma balsų, kurių reikalaujama atsižvelgiant į reorganizuojamos bendrovės teisinę formą, aukščiausiasis valdymo organas nustato balanso parengimo datą, paskiria auditorių ir pareigoja bendrovės vadovaujančius kadrus parengti balansų projektus ir su turto susijusius aprašo projektus bei visus kitus dokumentus, reikalingus sprendimui dėl reorganizavimo priimti, nesvarbu, ar jie reikalingi pagal Įstatymą, ar jį reikalauja aukščiausiasis valdymo organas.

4.

Vadovaujantys kadrai parengia reorganizuojamos bendrovės balanso ir turto aprašo projektus, po reorganizacijos atsirasiančios bendrovės (pradinis) balanso ir turto aprašo projektus, su ja susijusį bendrovės steigimo sutarties projektą ir susitarimo su asmenimis, kurie nenori tapti po reorganizacijos atsirasiančios bendrovės partneriais (akcininkais), susitarimo projektą.

<...>“

6

Įstatymo dėl komercinių bendrovių 73 straipsnyje išdėstytos nuostatos dėl balanso projekto rengimo ir nepriklausomų auditorių atliekamos priežiūros, o to Įstatymo 74 straipsnis susijęs su bendrovės balanso projekto priėmimu ir su kapitalo paskirstymu naujoje bendrovėje.

7

Įstatymo dėl komercinių bendrovių 75 straipsnyje nustatyta, kad komercinės bendrovės personalo atstovavimo organai informuojami apie sprendimų reorganizuoti bendrovę, kuri paskelbia pranešimą ta tema dviejuose iš eilės išeinančiuose Bulletin des sociétés numeriuose, o tuose pranešimuose turi būti išdėstyti pranešimas kreditoriams.

8

Remiantis to įstatymo 76 straipsnio 2 dalimi, kreditoriai, kurių nemokėtinos paskolos reorganizuojamai bendrovei atsirado iki pirmojo pranešimo apie sprendimą reorganizuoti pasirodymo, iš tos bendrovės gali reikalauti sudaryti laidavimo sutartį dėl jos paskolų sumos.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

9

2000 m. rugsėjo 27 d. įsteigta VALE Costruzioni, S.r.l. (pagal Italijos teisę įsteigta ribotos atsakomybės bendrovė, toliau – VALE Costruzioni) Romos (Italija) bendrovė registre registruota 2000 m. lapkričio 16 d. 2006 m. vasario 3 d. ji paprašė išbraukti ją iš šio registro ir nurodė ketinimą perkelti buveinę ir veiklą į Vengriją bei nutraukti veiklą Italijoje. Pagal šį prašymą už registro Romoje tvarkymą atsakinga valdžios institucija 2006 m. vasario 13 d. išbraukė šią bendrovę iš registro. Kaip matyti iš bylos dokumentų, registro skyriuje „Išbraukimas ir buveinės perkėlimas“ rašyta, kad „bendrovė perkelta į Vengriją“.

10

Kadangi iš pradžių Italijoje pagal Italijos teisę įsteigta bendrovė nusprendė perkelti buveinę į Vengriją ir ten veikti pagal Vengrijos teisę, VALE Costruzioni direktorius ir kitas fizinis asmuo 2006 m. lapkričio 14 d. Romoje patvirtino VALE Építési kft (pagal Vengrijos teisę įsteigta ribotos atsakomybės bendrovė, toliau – VALE Építési) steigimo statusą, kad bendrovė galėtų būti traukta į Vengrijos bendrovė registrą. Be to, remiantis Vengrijos įstatymais, buvo neštas tam tikras kapitalas, reikalingas registracijai.

11

2007 m. sausio 19 d. VALE Építési atstovas pateikė prašymą Fővárosi Bíróság (Budapešto teismas), kuris veikia kaip cégbíróság (Komerčinis teismas) ir yra kompetentinga registrų tvarkymo institucija, registruoti bendrovę pagal Vengrijos teisę. Prašyme jis nurodė, kad VALE Costruzioni yra VALE Építési teisinis pirmtakas.

12

Fővárosi Bíróság, veikdamas kaip pirmosios instancijos komercinis teismas, atmetė prašymą registruoti. VALE Építési pateikė apeliacinį skundą Fővárosi ítéltábla (Budapešto regiono apeliacinis teismas), kuris patvirtino nutartį neregistruoti. Tas teismas mano, kad Italijoje įsteigta ir registruota bendrovė pagal Vengrijoje bendrovėms taikomas taisykles negali perkelti buveinės į Vengriją ir negali būti ten registruojama prašoma forma. To teismo teigimu, remiantis galiojančiomis Vengrijos teisės nuostatomis, bendrovė registre galima nurodyti tik 2006 m. Įstatymo Nr. V 24–29 straipsniuose nurodytus duomenis, todėl negalima kaip teisinis pirmtakas nurodyti bendrovės, kuri nėra vengriška.

13

VALE Építési pateikė kasacinį skundą Legfelsőbb Bíróság (Aukščiausiasis teismas), kad būtų

panaikinta nutartis neregistruoti ir nurodyta ?registruoti bendrov?. Ji teigia, kad nutartimi pažeidžiamos tiesiogiai taikomos SESV 49 ir 54 straipsni? nuostatos.

14

D?l šio aspekto ji teigia, kad toje nutartyje neatsižvelgiama ? esmin? skirtum? tarp, pirma, tarptautinio bendrov?s buvein?s perk?limo, d?l kurio nepasikei?ia taikytina nacionalin? teis?, ir, antra, tarptautinio bendrov?s reorganizavimo. Ta?iau Teisingumo Teismas 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendime Cartesio (C-210/06, Rink. p. I-9641) aiškiai pripažino š? skirtum?.

15

Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas patvirtino F?városi ítéltábla vertinim? ir pažym?jo, kad pagal kitos valstyb?s nar?s, šiuo atveju – Italijos, teis? ?steigtos bendrov?s buvein?s perk?limas bendrov? iš naujo ?steigiant pagal Vengrijos teis? ir nurodant jos pirmtak? Italijoje, kaip to prašo VALE Építési, pagal Vengrijos teis? negali b?ti laikomas reorganizavimu, nes nacionalin?s teis?s akt? nuostos d?l reorganizacijos taikomos tik vidaus atvejams. Ta?iau jam kyla klausimas d?l toki? teis?s akt? suderinamumo su ?sisteigimo laisve ir teismas pažymi, kad šis atvejis skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas min?tas Sprendimas Cartesio, nes šiuo atveju kalbama apie bendrov?s buvein?s perk?lim? pakei?iant taikytin? nacionalin? teis?, bet išlaikant teisin? subjektiškum?, t. y. kalbama apie tarpvalstybin? reorganizavim?.

16

Šiomis aplinkyb?mis Legfels?bb Bíróság nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1.

Ar priiman?ioji valstyb? nar? turi atsižvelgti ? [SESV 49 ir 54 straipsnius], jei kitoje valstyb?je nar?je (kilm?s valstyb?) ?steigta bendrov? ? j? perkelia savo buvein?, o iš kilm?s valstyb?s nar?s bendrovi? registro d?l šios priežasties yra išbraukiama, bendrov?s akcininkai patvirtina nauj? steigimo dokument?, parengt? pagal priiman?iosios valstyb?s nar?s teis?, ir bendrov? prašo j? ?traukti ? priiman?iosios valstyb?s nar?s bendrovi? registr? pagal šios valstyb?s teis??

2.

Jei ? pirm?j? klausim? b?t? atsakyta teigiamai, ar [SESV 49 ir 54 straipsnius] reikia aiškinti taip, kad su jais nesuderinamos tokios (priiman?iosios) valstyb?s nar?s teis?s nuostatos arba praktika, pagal kurias atsisakoma pagal kitos (kilm?s) valstyb?s nar?s teis? teis?tai ?steigtai bendrovei suteikti teis? perkelti buvein? ? priiman?ioji? valstyb? ir joje t?sti veikl? pagal šios valstyb?s teis??

3.

Ar atsakant ? antr?j? klausim? reikia atsižvelgti ? priežast?, d?l kurios priiman?ioji valstyb? nar? atsisako prašan?ioji? bendrov? ?traukti ? registr?, konkre?iai kalbant:

—

? tai, kad prašan?ioji bendrov? priiman?iojoje valstyb?je pateiktame steigimo dokumente kilm?s valstyb?je nar?je ?steigt? bendrov?, kuri išbraukta iš tos valstyb?s bendrovi? registro, nurodo kaip teisin? pirmtak? ir prašo, kad ši pirmtak? b?t? nurodyta priiman?iosios valstyb?s bendrovi? registre kaip jos teisin? pirmtak??

—
? tai, ar tarptautinio reorganizavimo Bendrijoje atveju priimančioji valstybė, nagrinėjama prašymą registruoti bendrovę, privalo atsižvelgti į kilmės valstybės narės teisės aktą, kuriuo remiantis tos valstybės narės bendrovei registre nurodytas buveinės perkėlimo faktas, ir, jeigu turi ? tai atsižvelgti, tai kiek?

4.

Ar priimančioji valstybė narė gali nagrinėti šioje valstybėje pateiktą bendrovės, vykdančios tarptautinę reorganizaciją Bendrijoje, prašymą registruoti pagal vidaus teisės normas, susijusias su bendrovei reorganizavimu nacionaliniu lygmeniu, t. y. ar ji gali reikalauti, kad bendrovė vykdytų visas sąlygas pagal jos vidaus teisės normas, taikomas reorganizavimo nacionaliniu lygmeniu atveju (pvz., parengti balansą ir turto aprašą), ar [SESV 49 ir 54 straipsniais] reikalaujama, kad ši valstybė atskirtų tarptautinę reorganizavimą Bendrijoje ir reorganizavimą nacionaliniu lygmeniu, ir, jei taip, tai kiek?

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtimumo

17

Jungtinės Karalystės vyriausybė ginėja viso prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtimumą ir teigia, kad prejudiciniai klausimai yra hipotetiniai. Iš tiesų šiuose klausimuose kalbama apie tarpvalstybinį reorganizavimą, o remiantis sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą išdėstytomis faktinėmis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad aptariama operacija neatitinka tokio tarpvalstybinio reorganizavimo. ELPA Priežiūros institucija mano, kad trečiasis ir ketvirtasis klausimai yra nepriimtini, nes teisinis pagrindas išdėstytytas nepakankamai išsamiai, kad Teisingumo Teismas galėtų pateikti naudingą atsakymą.

18

Nagrinėjant atitinkamai viso prašymo priimti prejudicinį sprendimą arba trečiojo ir ketvirtojo klausimų priimtimumą, reikia priminti nusistovėjusį teisės praktiką, kurioje nustatyta, kad nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali atmesti, tik jei yra akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtinai, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2010 m. birželio 22 d. Sprendimo Melki ir Abdeli, C-188/10 ir C-189/10, Rink. p. I-5667, 27 punktą ir jame nurodytą teisės praktiką).

19

Tačiau šioje byloje pateikti klausimai susiję su SESV 49 ir 54 straipsnių aiškinimu realiame ginčelyje dėl VALE Építési bendrovės registracijos. Be to, tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas pagrindinėje byloje nagrinėjant operaciją laiko tarpvalstybiniu bendrovės reorganizavimu, nėra nereikšminga, nes iš bylos medžiagos matyti, kad Romoje esanti už bendrovės registro tvarkymą atsakinga valdžios institucija išbraukė VALE Costruzioni iš registro ir skyriuje „Išbraukimas ir buveinės perkėlimas“ rašė, kad „bendrovė perkelta į Vengriją“.

20

Dėl tos pačios priežasties, atsižvelgiant į aiškų jo ir nacionalinių teismų funkcijų atskyrimą, Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl VALE Costruzioni išnykimo dėl to, kad ji išbraukta iš Romos bendrovių registro. Tokiomis aplinkybėmis prašomas išaiškinimas negali būti laikomas nesusijusiu su ginčo pagrindinėje byloje realumu ar dalyku.

21

Galiausiai sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pakankamai apibūdintos pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės ir reikšmingi nacionalinės teisės aktai, todėl Teisingumo teismas gali suprasti prejudicinį klausimą prasmę ir apimtį, kad galėtų į juos veiksmingai atsakyti.

22

Todėl prašymas priimti prejudicinį sprendimą ir atskiri jo klausimai turi būti laikomi priimtinais.

Dėl esmės

Dėl dviejų pirmųjų klausimų

23

Pirmaisiais dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 49 ir 545 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama taikyti nacionalinės teisės aktus, kuriuose pagal vidaus teisę steigtoms bendrovoms numatyta galimybė būti reorganizuotoms, tačiau neleidžiama pagal kitos valstybės narės teisę steigtos bendrovės reorganizuoti pagal nacionalinę teisę steigtą bendrovę į steigiant.

– Dėl SESV 49 ir 54 straipsnių taikymo srities

24

Kalbant apie klausimą, ar tokie teisės aktai patenka į SESV 49 ir 54 straipsnių taikymo sritį, būtina priminti, kad 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo SEVIC Systems (C-411/03, Rink. p. I-10805) 19 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad bendrovių reorganizavimo operacijos iš esmės laikomos tokine veikla, kuri vykdydamos valstybės narės privalo laikytis steigimosi laisvės.

25

Vengrijos ir Vokietijos vyriausybės, Airija ir Jungtinės Karalystės vyriausybės teigia, kad tokiems teisės aktams netaikomi SESV 49 ir 54 straipsniai, nes tarpvalstybinis reorganizavimas, priešingai nei minėtame Sprendime SEVIC Systems nagrinėtas tarpvalstybinis susijungimas, lemia bendrovės steigimą priimančiojoje valstybėje narėje.

26

Tokiam teiginiui pritarti negalima.

27

Iš tiesų, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, pagal nacionalinės teisės sistemą steigta bendrovė egzistuoja tik pagal nacionalinės teisės aktus, kuriuose apibrėžiamas steigimasis ir

veikla (žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo Daily Mail ir General Trust, 81/87, Rink. p. 5483, 19 punktą ir minėto Sprendimo Cartesio 104 punktą).

28

Taip pat yra aišku, kad, remiantis SESV 54 straipsniu, nesant vienodos Sąjungos teisėje pateiktos bendrovės, galinti pasinaudoti steigimo teise vien pagal sąsajos kriterijų, kuriuo remiantis nustatoma bendrovei taikytina nacionalinė teisė, apibrėžties, klausimas, ar SESV 49 straipsnis taikytinas bendrovei, kuri remiasi pagrindine šiame straipsnyje tvirtinta laisve, yra išankstinis klausimas, kurį pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę galima atsakyti tik vadovaujantis taikytina nacionaline teise (2011 m. lapkričio 29 d. Sprendimo National Grid Indus, C-371/10, Rink. p. I-12273, 26 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

29

Galiausiai valstybės narė neabejotinai turi teisę apibrėžti ir tą sąsajos kriterijų, kurio reikalaujama iš bendrovės siekiant pripažinti, kad ji gali būti laikoma steigta pagal nacionalinę teisę ir tuo remdamasi gali pasinaudoti steigimo laisve, ir tą, kurio vėliau reikalaujama tokiam statusui išsaugoti (minėto sprendimo Cartesio 110 punktas ir National Grid Indus 27 punktas).

30

Remiantis šioje nusistovėjusioje teismų praktikoje išdėstytais teiginiais, reikia pažymėti, kad galima pareiga, remiantis SESV 49 ir 54 straipsniais, sudaryti sąlygas tarpvalstybiniam reorganizavimui nepažeidžiant nei ankstesniame šio sprendimo punkte nurodytos priimančiosios valstybės narės teisės, nei tos valstybės narės atliekamo po tarpvalstybinio reorganizavimo atsiradusios bendrovės steigimo ir veiklos taisyklių nustatymo.

31

Remiantis šio sprendimo 27 punkte nurodyta teismų praktika, darytina išvada, kad tokiai bendrovei būtina taikoma tik priimančiosios valstybės narės teisė, kuri reglamentuoja reikalaujamą sąsajos kriterijų ir jos steigimą bei veiklą.

32

Taigi pasirodo, kad minėto Sprendimo Cartesio 112 punkto pabaigoje vartojamas žodžių junginys „jeigu tai leistina pagal šią teisę“ turi būti suprantamas ne taip, kad pagal jį iš anksto leidžiama priimančios valstybės narės teisės aktuose dėl bendrovės reorganizavimo nesilaikyti SESV nustatytą taisyklę dėl steigimosi laisvės, o taip, kad juo išreiškiamas paprasčiausias teiginys, jog pagal nacionalinę teisės sistemą steigta monė egzistuoja tik pagal nacionalinės teisės aktus, pagal kuriuos „leidžiama“ steigti bendrovę, jei laikomasi šiuo tikslu nustatytų reikalavimų.

33

Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia daryti išvadą, kad nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos neleidžiama reorganizuoti pagal kitos valstybės narės teisę steigtos bendrovės, nors nacionalinėms bendrovėms suteikta teisė reorganizuotis, patenka į SESV 49 ir 54 straipsnių taikymo sritį.

– Dėl steigimo laisvės ribojimo ir galimo jo pagrindimo

34

Kalbant apie ?sisteigimo laisv?s ribojim?, reikia priminti, kad, remiantis Sutarties nuostatomis d?l ?sisteigimo laisv?s, ?sisteigimo s?voka reiškia faktin? ?kin?s veiklos vykdym? neribot? laik? turint nuolatin? buvein? priiman?iojoje valstyb?je nar?je. Tod?l ši s?voka reiškia, kad aptariama bendrov? turi tur?ti nuolatin? buvein? šioje valstyb?je ir joje realiai vykdyti ?kin? veikl? (2006 m. rugs?jo 12 d. Sprendimo Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, Rink. p. I-7995, 54 punktas ir jame nurodyta teism? praktika).

35

Šiuo atveju per proces? Teisingumo Teisme nebuvo nustatyta joki? aplinkybi?, liudijan?i?, kad VALE Építési pagrindin? veikla bus vykdoma Italijoje ir kad ji neketina realiai ?sikurti Vengrijoje, o tai vis d?lto turi nustatyti prašym? pateikti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas.

36

Galima teigti, kad jei pagrindin?je byloje aptariamuose nacionalin?s teis?s aktuose numatytas tik toje valstyb?je nar?je buvein? jau turin?ios bendrov?s reorganizavimas, tais teis?s aktais ?tvirtinamas skirtingas poži?ris ? bendrovės pagal vidaus ar tarpvalstybin? reorganizavim?, o tai atgraso bendrovės, kuri? buvein? yra kitose valstyb?se nar?se, nuo galimyb?s naudotis Sutartyje ?tvirtinta ?sisteigimo laisve, tod?l tai laikoma ribojimu, kaip tai suprantama pagal SESV 49 ir 54 straipsnius (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo SEVIC Systems 22 ir 23 punktus).

37

D?l aptariamo ribojamo galimo pagrindimo min?to Sprendimo SEVIC Systems 27 punkte Teisingumo Teismas iš ties? yra pripažin?s, kad tarptautiniai susijungimai kelia ypatingas problemas, o tai irgi taikoma ir tarpvalstybiniam reorganizavimui. Toks reorganizavimas reiškia, kad d?l to turi b?ti taikomos viena po kitos dvi nacionalin?s teis?s sistemos.

38

Vis? pirma reikia konstatuoti, kad skirtingas poži?ris pagal tai, ar reorganizavimas yra vidinis, ar tarpvalstybinis, negali b?ti grindžiamas S?jungos antrin?s teis?s taisykli? nebuvimu. Reikia priminti, kad net jei tokios taisykl?s tikrai yra naudingos siekiant palengvinti tarpvalstybinius reorganizavimus, j? egzistavimas negali b?ti išankstin? s?lyga SESV 49 ir 54 straipsniuose ?tvirtintai ?sisteigimo laisvei ?gyvendinti (d?l tarpvalstybin? susijungim? žr. min?to Sprendimo SEVIC Systems 26 punkt?).

39

Kalbant apie pagrindim? remiantis privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, kaip antai kreditori?, akcinink? mažumos ir darbuotoj? interesais bei mokes?i? kontrol?s veiksmingumo ir verslo sandori? s?žiningumo išsaugojimus, akivaizdu, kad tokiais pagrindais galima pagr?sti ?sisteigimo laisv? ribojan?i? priemon?, jei ta ribojanti priemon? b?t? tinkama užtikrinti, kad siekiami tikslai bus pasiekti, ir neviršys to, kas b?tina jiems pasiekti (žr. min?to Sprendimo SEVIC Systems 28 ir 29 punktus).

40

Ta?iau šiuo atveju tokio pagrindimo n?ra. Iš ties? pagal Vengrijos teis? apskritai atsisakoma pripažinti tarpvalstybin? reorganizavim?, tod?l tokios operacijos yra negalimos, nors ankstesniame šio sprendimo punkte nurodytiems interesams gr?sm? nekyla. Bet kuriuo atveju tokia taisykl? viršija tai, kas yra b?tina pasiekti tikslams, skirtiems šiems interesams apsaugoti (d?l

tarpvalstybinį susijungimą žr. minėto Sprendimo SEVIC Systems 30 punktą).

41

Tokiomis aplinkybėmis šie du pirmuosius klausimus reikia atsakyti, jog SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama taikyti nacionalinės teisės aktus, kuriuose numatyta galimybė pagal vidaus teisės steigtoms bendrovėms būti reorganizuotoms, tačiau apskritai neleidžiama pagal kitos valstybės narės teisės steigtos bendrovės reorganizacija steigiant bendrovę pagal nacionalinę teisę.

Dėl trečiojo ir ketvirtąjo klausimų

42

Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami, kiek tai susiję su tarpvalstybiniu reorganizavimu, taip, kad priimančioji valstybė narė turi teisę nustatyti tokiai operacijai taikytiną nacionalinę teisę ir taikyti nacionalinės teisės nuostatas dėl viduje vykdomo reorganizavimo, kurios reglamentuoja bendrovės steigimą ir veiklą, kaip antai reikalavimai dėl balanso rengimo ir turto aprašo. Konkrečiai jis klausia, ar, kalbant apie tarpvalstybinį reorganizavimą, priimančioji valstybė narė gali atsisakyti nurodyti „teisinį pirmtaką“, nes tokia nuoroda bendrovei registre numatyta tik dėl vidaus reorganizavimo, ir ar per bendrovės registracijos procedūrą ji privalo atsižvelgti į kilmės valstybės narės pateiktus dokumentus, ir kiek.

43

Dėl šio aspekto reikia priminti, pirma, kad dėl to, jog Sąjungos antrinėje teisėje šiuo metu nėra konkrečių teisės normų, reglamentujančių tarpvalstybinį reorganizavimą, nuostatos, pagal kurias galima įgyvendinti tokios operacijos, gali būti išdėstytos tik nacionalinėje teisėje, t. y. reorganizuotis norinčios bendrovės kilmės valstybės narės teisėje ir priimančiosios valstybės narės teisėje, kuri bus taikoma po reorganizavimo atsiradusiais bendrovei.

44

Tam, kad būtų įgyvendintas tarptautinis reorganizavimas, reikia, kaip minėta šio sprendimo 37 punkte, kad būtų viena po kitos taikomos dvi nacionalinės teisės sistemos.

45

Antra, nors iš SESV 49 ir 54 straipsnių negalima kildinti konkrečių taisyklių, kurios gali pakeisti nacionalines nuostatas, jos nuostatos vis dėlto turi būti taikomos atsižvelgiant į minėtus straipsnius.

46

Remiantis pateiktu atsakymu šie pirmuosius du klausimus, SESV 49 ir 54 straipsniais valstybė narė, kuri pagal vidaus teisės steigtoms bendrovėms numato galimybę būti reorganizuotoms, privalo tokios pačios galimybės suteikti pagal kitos valstybės narės teisės steigtoms bendrovėms, norinčioms reorganizuotis pagal pirmosios valstybės narės nacionalinę teisę steigtas bendroves.

47

Todėl nacionalinės nuostatos turi būti taikomos laikantis šios pareigos, kaip nustatyta SESV 49 ir 54 straipsniuose.

48

Šiuo klausimu reikia priminti, kad nusistovėjusiose teismų praktikoje įvairiose srityse nustatyta, jog, nesant Sąjungos teisės aktų atitinkamoje srityje, tvarka, kuria teisės subjektams užtikrinama Sąjungos teisės suteikiamoji teisioji apsauga, turi būti nustatyta kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje, tačiau su sąlyga, kad ji nebūtų mažiau palanki nei ta, kuri taikoma panašioms vidaus teisės situacijoms (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jos Sąjungos teisinės sistemos suteiktą teisioją įgyvendinimas netaptų praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr., kiek tai susiję su bylomis dėl reikalavimo grąžinti be teisinio pagrindo sumokėtą sumą, 1998 m. spalio 22 d. Sprendimo IN. CO. GE.'90 ir kt., C-10/97-C-22/97, Rink. p. I-6307, 25 punktų; kiek tai susiję su administracine teise – 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo van der Weerd ir kt., C-222/05-C-225/05, Rink. p. I-4233, 28 punktų; kiek tai susiję su valstybės narės deliktine atsakomybe – 2009 m. kovo 24 d. Sprendimo Danske Slagterier, C-445/06, Rink. p. I-2119, 31 punktų ir, kiek tai susiję su reikalavimu pateikti pažymėjimą siekiant mokesčių lengvatų, – 2011 m. birželio 30 d. Sprendimo Meilicke ir kt., C-262/09, Rink. p. I-5669, 55 punktų ir jame nurodytą teismų praktiką).

49

Reikia konstatuoti, kad logika, kuria grindžiama ši teismų praktika, taip pat taikoma pagrindiniuose byloje susiklosčiusiems teisiniams aplinkybėms. Kaip ir šioje teismų praktikoje, teisės subjektas turi pagal Sąjungos teisės sistemą suteiktą teisę, šiuo atveju – teisę vykdyti tarpvalstybinį reorganizavimą, kurio įgyvendinimas, nesant Sąjungos teisės normų, priklauso nuo nacionalinės teisės.

50

Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad jei priimančioji valstybė narė nustato tokios taikytinos vidaus teisės, pagal kurią galima vykdyti tarpvalstybinį perkėlimą, tai savaime negali sukelti abejonių dėl pareigų, kylančių iš SESV 49 ir 54 straipsnių, laikymosi.

51

Visuotinai pripažįstama, kad tarpvalstybinis reorganizavimas priimančiojoje valstybėje narėje baigiasi bendrovės steigimu pagal tos valstybės narės teisę. Tačiau pagal nacionalinę teisės sistemą steigta bendrovė egzistuoja tik pagal nacionalinę teisę, kurioje apibrėžtas jos steigimas ir veikla (žr. minėtą sprendimą Daily Mail ir General Trust 19 punktų ir Cartesio 104 punktų).

52

Todėl negalima ginėti to, kad šiuo atveju Vengrija taiko nacionalinės teisės nuostatas dėl viduje vykdomo bendrovės reorganizavimo ir veiklos, kaip antai reikalavimai parengti balansų ir turto aprašų.

53

Trečia, kiek tai susiję su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimais dėl pagrindiniuose byloje aptariamos operacijos įgyvendinimo, reikia išaiškinti pareigas, kylančias iš lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, kuriais reglamentuojamas nacionalinės teisės taikymas.

54

Kalbant, pirma, apie lygiavertiškumo principą, reikia pažymėti, kad pagal šį principą valstybės narai neprivalo tarpvalstybinėms operacijoms taikyti palankesnio požiūrio nei vidaus operacijoms. Šis principas reiškia, tik tai, kad nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka, kuria siekiama užtikrinti teises, kurios teisės subjektams suteiktos pagal Sąjungos teisę, negali būti mažiau palanki už tą tvarką, kuri taikoma panašiose su vidaus reikalais susijusiose situacijose.

55

Todėl jei pagal valstybės narės teisės aktus reikalaujama, kad vykdant vidinę reorganizavimą, būtų laikomasi griežto teisinio ir faktinio tęstinumo tarp bendrovės pirmtakės, kuri paprašė leidimo būti reorganizuota, ir reorganizuotos bendrovės, toks reikalavimas taip pat gali būti taikomas ir tuo atveju, kai vykdomas tarpvalstybinis reorganizavimas.

56

Tačiau valstybės narės valdžios institucijų atsisakymas bendrovei registre nurodyti, kai vykdomas tarpvalstybinis reorganizavimas, kilmės valstybės narės bendrovė kaip reorganizuotos bendrovės „teisinis pirmtakas“ yra nesuderinamas su lygiavertiškumo principu, jei toks prašas apie bendrovės pirmtakę daromas tuo atveju, kai vykdomas vidinis reorganizavimas. Šiuo tikslu reikia pažymėti, kad „teisinio pirmtako“ nurodymas bendrovei registre gali, neatsižvelgiant į tai, ar buvo vykdomas vidinis, ar tarpvalstybinis reorganizavimas, būti ypač naudingas informuojant kreditorius apie reorganizuotą bendrovę. Beje, Vengrijos vyriausybė nenurodė jokios priežasties, kuria būtų galima pagrįsti faktą, kad toks prašas daromas tik vykdant vidinę reorganizavimą.

57

Todėl atsisakymas Vengrijos bendrovei registre nurodyti VALE Costruzioni kaip „teisinis pirmtakas“ prieštarauja lygiavertiškumo principui.

58

Antra, kalbant apie veiksmingumo principą, šiuo atveju kyla klausimas, kokią svarbą priimančioji valstybės narė turi suteikti kilmės valstybės narės valdžios institucijų pateiktiems dokumentams, kai vyksta prašymo registruoti procedūra. Pagrindinės bylos aplinkybėmis šis klausimas susijęs su tyrimu, kurį turi atlikti Vengrijos valdžios institucijos, ar VALE Costruzioni nebūra susaistyta su Italijos teise pagal joje nustatytas sąlygas, bet išlaikyti teisinį subjektiškumą, kad galėtų būti reorganizuota ir pagal Vengrijos teisę steigti bendrovę.

59

Kadangi šis tyrimas yra būtinas ryšys tarp registracijos kilmės valstybės narėje ir registracijos priimančiojoje valstybėje narėje, tai reiškia, kad, nesant Sąjungos teisės taisyklės, registracijos procedūrą priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuoja tos valstybės narės teisė, kurioje iš esmės taip pat nustatyta, kokius rodymus turi pateikti leidimo būti reorganizuotai prašanti bendrovė, kad būtų įrodyta, jog laikomasi su Sąjungos teise suderinamą ir pagal kilmės valstybės narės teisę reikalaujamą sąlygą.

60

Dėl priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų praktikos per registravimo procedūrą apskritai neatsižvelgti į kilmės valstybės narės valdžios institucijų pateiktus dokumentus leidimo

būti reorganizuotai prašanti bendrovę gali nesugebėti parodyti, kad ji tikrai laikosi kilmės valstybės narės reikalavimų, ir taip gali būti sužlugdytas tarpvalstybinis reorganizavimas įgyvendinimas, kurį vykdyti ji įsipareigojo.

61

Darytina išvada, kad priimančiosios valstybės narės valdžios institucijos nagrinėdamos bendrovės prašymą registruoti, pagal veiksmingumo principą, privalo tinkamai atsižvelgti į kilmės valstybės narės valdžios institucijų pateiktus dokumentus, patvirtinančius, kad ta bendrovė tikrai vykdo jos reikalavimus tiek, kiek jie yra suderinami su Sąjungos teise.

62

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, 3 trečioji ir ketvirtoji klausimus reikia atsakyti, kad SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami, kiek tai susiję su bendrovės tarpvalstybiniu reorganizavimu, taip, kad priimančioji valstybė narė turi teisę nustatyti tokiai operacijai taikytiną vidaus teisę ir dėl to taikyti nacionalinės teisės nuostatas dėl vidinio reorganizavimo, kuriomis reglamentuojamas bendrovės steigimas ir veikla, kaip antai reikalavimus parengti balansą ir turto aprašą. Tačiau pagal lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus priimančiajai valstybei narei draudžiama atitinkamai:

atsisakyti, kiek tai susiję su tarpvalstybiniu reorganizavimu, nurodyti prašymą būti reorganizuotai pateikusiai bendrovę kaip „teisinį pirmtaką“, jei rašas apie bendrovę pirmtaką numatytas vidinio reorganizavimo atvejais, ir

atsisakyti tinkamai atsižvelgti į kilmės valstybės narės pateiktus dokumentus per bendrovės registravimo procedūrą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

63

Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinę sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1.

SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama taikyti nacionalinės teisės aktus, kuriuose numatyta galimybė pagal vidaus teisę steigtiems bendrovėms būti reorganizuotoms, tačiau apskritai neleidžiama pagal kitos valstybės narės teisę steigtos bendrovės reorganizacija steigiant bendrovę pagal nacionalinę teisę.

2.

SESV 49 ir 54 straipsniai turi būti aiškinami, kiek tai susiję su bendrovės tarpvalstybiniu reorganizavimu, taip, kad priimančioji valstybė narė turi teisę nustatyti tokiai operacijai taikytiną vidaus teisę ir dėl to taikyti nacionalinės teisės nuostatas dėl vidinio reorganizavimo, kuriomis reglamentuojamas bendrovės steigimas ir veikla, kaip antai reikalavimus parengti balansą ir turto aprašą. Tačiau pagal lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus priimančiosios valstybei narei draudžiama atitinkamai:

—

atsisakyti, kiek tai susiję su tarpvalstybiniu reorganizavimu, nurodyti prašymą būti reorganizuotai pateikusiai bendrovę kaip „teisinį pirmtaką“, jei prašas apie bendrovę pirmtaką numatytas vidinio reorganizavimo atvejais, ir

—

atsisakyti tinkamai atsižvelgti į kilmės valstybės narės pateiktus dokumentus per bendrovės registravimo procedūrą.

Parašai.

(*1) Proceso kalba: vengrų.